

УДК 338.486.22

Дрюк Г.В.¹, Шелеметьєва Т.В.²

¹ студ. гр. МТЕз-113м НУ «Запорізька політехніка»

² д-р екон. наук, проф. НУ «Запорізька політехніка»

РЕГІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Регіональна політика – це система цілей і дій, спрямованих на реалізацію інтересів держави стосовно регіонів та внутрішніх інтересів самих регіонів за допомогою методів, що враховують історичну, етнічну, соціальну, економічну та екологічну специфіку територій [1]. Тобто регіональна політика є складовою частиною державної політики, яка направлена на організацію національного простору відповідно до обраної стратегії розвитку [2].

Диспропорції у розвитку регіонального туризму та відмінності в туристичній діяльності пов'язані з культурно-історичною спадщиною регіону та наявними природними ресурсами. Раціональне використання надбання регіону визначає перспективи довгострокового розвитку туризму [3].

Зазначають, що незважаючи на велику кількість наукових досліджень, проблеми сталого розвитку туризму з урахуванням сучасного стану в

окремих регіонах України залишаються актуальними і потребують подальшого дослідження та додаткових наукових і практичних досягнень [4].

Для визначення рівня сталого розвитку туризму окремого регіону України необхідно проводити моніторинг основних показників розвитку туризму в регіоні:

- показників обсягів та напрямів туристичних потоків в регіоні;
- показників ефективності туристичної діяльності на рівні підприємств сфери туризму;
- показників оцінювання стану туристичної інфраструктури регіону.

Моніторинг, групування, визначення сукупності статистичних показників здатні надати характеристику діяльності та привабливості регіону з урахуванням різних аспектів, створити умови для міжрегіонального порівняння відповідних даних. Моніторинг має можливість вчасно виявляти загрози і знаходити необхідні вектори розвитку ситуації в цільовому напрямку. Він також надає підстави для розробки стратегії, планів, проектів і програм сталого розвитку галузі органами публічної влади [2, с. 53].

Сталий розвиток в туризмі передбачає позитивний загальний баланс екологічних, соціально-культурних та економічних ефектів від туризму, а також позитивний вплив відвідувачів один на одного [5].

Сталий туризм має важливе значення як для України в цілому, так і для Одеської області зокрема.

За своїм курортно-рекреаційним й туристичним потенціалом Одеська область, домінантою структури соціально-економічного комплексу якої є м. Одеса, займає одне із провідних місць в Україні. Особливості економіко-географічного розташування, розвинена транспортна мережа, багаті природно-кліматичні умови, наявність пам'яток природи, архітектури, історії й культури, цілющих грязей і джерел мінеральних вод створюють сприятливі передумови для формування й розвитку в соціально-економічному комплексі м. Одеси високорентабельної курортно-рекреаційної й туристичної галузі.

В Україні Одеська область є найбільшою за площею і займає територію Північно-Західного Причорномор'я від гирла Дунаю до Тилігульського лиману (довжина морської берегової лінії в межах області перевищує 300 км) і тягнеться від моря на північ, в глиб суші на 200-250 км. На півночі вона межує з Вінницькою областю, на північному сході – з Кіровоградською, на сході – з Миколаївською областю, на півдні та південному сході омивається водами Чорного моря.

Сьогодні складні часи для туризму України, особливо для південно-східної України. У 2023 році Одеською областю сплачено 98 млн 845 тис. грн проти 87 млн 590 тис. грн 2022 року. У порівнянні з 2021 роком сума надходжень від цього курортного регіону впала на 53% [6]. До початку війни

Одеська область входила в трійку лідерів за кількістю внутрішніх туристів в Україні.

Регіональна політика сталого розвитку туризму Одеської області активно спрямована на поліпшення стану туристичної сфери в регіоні. Ще у 2020 році було розроблено «Програма розвитку туризму та курортів в Одеській області на 2021-2023 роки», в якій зазначалось, що її основною метою є розвиток внутрішнього туризму на території Одеської області шляхом створення сприятливих економічних, інвестиційних, екологічних, соціальних та інфраструктурних умов розвитку територій та промоції туристичного продукту області [7]. Це планувалось здійснювати шляхом створення умов для комплексного і сталого розвитку внутрішнього туризму Одеської області на основі раціонального і невиснажливого природокористування, мобілізації та концентрації ресурсів для розвитку зазначених територій, координації дій органів влади, розвитку державно-приватного партнерства, ефективного використання існуючих фінансових інструментів.

Реалізація регіональної програми розвитку туризму Одеської області давала можливість забезпечити вирішення проблем розвитку у таких сферах як: підвищення конкурентоспроможності територій області шляхом створення нових туристичних продуктів, збільшення кількості робочих місць у сфері туризму, підвищення рівня зайнятості населення; посилення економічної співпраці в регіоні шляхом розвитку туристичної сфери, збереження історико-культурної спадщини, розвитку макрорегіональних інноваційних екосистем; просторовий розвиток шляхом виявлення інвестиційно-привабливих територій та територій, що потребують державної підтримки, на підставі результатів аналізу територіальних особливостей з метою створення сприятливих умов для розвитку бізнесу; підвищення транспортної та інформаційної доступності до туристичних локацій області; підвищення якості довкілля шляхом раціонального управління природними та рекреаційними ресурсами, додержання норм екологічної безпеки та запобігання природним катастрофам та ін.

Отже, Одеська область володіла та володіє всіма передумовами задля формування конкурентоспроможної, інвестиційно привабливої туристичної галузі, що може в майбутньому забезпечити збільшення нових туристичних потоків, та спроможна відповідати європейським та світовим стандартам в сфері надання рекреаційно-туристичних послуг.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Долішній М. Регіональна політика на рубежі XX–XXI століття: нові пріоритети. / М. Долішній. – Київ : Наук. думка, 2006. – 512 с.

2. Шелеметьєва Т. В. Регіональна політика та оцінювання сталого розвитку туризму Запорізької області / Т. В. Шелеметьєва, О. І. Трохимець, М. О. Біленко // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. – 2023. – № 2. – С. 51–58.

3. The effect of regional tourism on economic development: Case study: The EU countries [Electronic resource] / Andriy Motsa [et al.] // International Review. – 2021. – No. 1-2. – P. 67–75. – Mode of access: <https://doi.org/10.5937/intrev2102069m> (date of access: 03.04.2024). – Title from screen.

4. Шелеметьєва Т. В. Актуальність дослідження питання розвитку сталого туризму на засадах світового та вітчизняного досвіду / Т. В. Шелеметьєва // Тиждень науки-2023 : матеріали Щоріч. наук.-практ. конф. виклад., наук., молод. учен., аспір., студ. Запоріжжя, Заоріжжя, 24 квіт. 2023 р. – 28 квіт. 2024 р. – Запоріжжя, 2023. – С. 14–16.

5. Шелеметьєва Т. В. Регіональна політика сталого розвитку туризму Тернопільської області / Т. В. Шелеметьєва, Т. Ю. Рева // Тиждень науки-2023 : матеріали Щоріч. наук.-практ. конф. виклад., наук., молод. учен., аспір., студ. Запоріжжя, Запоріжжя, 24–28 квіт. 2023 р. – Запоріжжя, 2023. – С. 160–162.

6. Динаміка податкових надходжень по областях за 2023 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.tourism.gov.ua/blog/dinamika-podatkovih-nadhodzhen-po-oblastyah-za-2023-rik> (дата звернення: 01.04.2024). – Назва з екрана.

7. Програма розвитку туризму та курортів в Одеській області на 2021-2023 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uvp.od.gov.ua/wp-content/uploads/2020/10/Programa.pdf> (дата звернення: 01.04.2024). – Назва з екрана.